

BEZZÁSAHOVÝ MANAGEMENT V NP ŠUMAVA

Ing. Jiří Štich – Občanské sdružení Šumava 21

Počátky NP Šumava a jeho vize

Svůj příspěvek uvedu krátkým exkurzem do doby vzniku NP Šumava, tedy do roku 1991. Záměr vyhlásit NP Šumava byl znám dávno před tímto rokem, ale konkrétních podob nabyl až po listopadu 1989. Byly vypracovány tři varianty velikosti NP. První, nejmenší, o velikosti 13–15 tisíc ha, měla v oblasti Modravská navázat na NP Bavorský les. Největší varianta, asi 110 tis ha, měla prakticky kopírovat hranice CHKO Šumava. Nakonec byl NP Šumava vyhlášen ve střední variantě o rozloze 69 tis. ha.

Na to, jak by měl národní park vypadat, bylo, je a jistě i v budoucnu bude mnoho názorů. S určitostí však lze říci, že současný NP Šumava je jiným národním parkem, než jakým byl ustanoven vyhlášovacím předpisem, a postupuje se v něm v rozporu s právním rámcem, který mu byl jako projev veřejného zájmu určen.

Dovolím si zde citovat slova jednoho ze **zakladatelů NP Šumava Ing. Františka Urbana**, pronesená při diskusním odpoledni k současným problémům managementu Národního parku Šumava, které proběhlo v Praze dne 19. 6. 2003:

„ Rozhodli jsme se ho vyhlásit takovým způsobem, že v oblasti Šumavy, kde jsou ostrůvkovitě rozmístěna nejenom rašeliniště, ale i zbytky přirozených lesů, prostě zřídíme území, kde se bude lesnický hospodařit takovým způsobem, aby chyby, které se udělaly v lesnickém hospodaření v 19. století a v první polovině 20. století, tzn. přeměna na monokultury, byly eliminovány, a Šumava se vrátila postupně lesnickými metodami do stavu, v jakém by se co nejvíce blížila přirozeným lesům.

Bylo nám jasné, že přirozených lesů v podstatě dosáhnout nejde, ale věděli jsme a byli jsme přesvědčeni o tom, že lesníci dokážou se Šumavou hospodařit tak, aby ne během třiceti let, ne během dvaceti let, jak se teď píše v různých dokumentech, ale během jednoho obmýetí, možná dvou obmýetí se smrkové monokultury postupně přeměnily na smíšené porosty jedlo-buko-smrkové, které na Šumavě s největší pravděpodobností na největší ploše byly původní. A tomu se přizpůsobila, nebo tak vznikla ta vize NP. Tato vize byla projednávána se všemi zúčastněnými, ať s odbornou nebo laickou veřejností.

*Nemluvílo se vůbec o tom, že by se na Šumavě měla dělat divočina, že by se něco mělo dělat bez zásahu. Drobné bezzásahové plochy byly vždycky, byla tam rašeliniště, byly tam pralesovité zbytky, byly tam různé věci, které dokonce k těmto ploškám bylo možno přidat. Jak to nakonec v zonaci z roku 1995, která je dnes tolik kritizována, správa NP udělala. Ale tohle nebylo to hlavní, co se mělo na Šumavě dělat. **Na Šumavě se mělo především pečlivě hospodařit tak, aby se po 150 letech průmyslového lesnictví, které změnilo šumavské porosty naprosto zásadním způsobem, tento stav navrátil zpátky.***

*Já když dneska slyším o tom, že během dvaceti let bude 75 % Šumavy bezzásahové území, tak vím, že bez podobných katastrof, jako je třeba ta kůrovcová, to nepůjde, protože **během dvaceti let nikdo nepřemění pěstebními metodami smrkové porosty na porosty smíšené. To je prostě vyloučeno.***

A bojím se toho, že ti, kteří si pamatují zakládání NP, nás budou obviňovat z klamu, že jsme jim lhali. Že jsme představovali, že NP bude vypadat jinak. Musím říct poctivě, že tehdy v tom základu, když jsme v roce 1990 NP dávali dohromady, byly tendence, které byly reprezentované hlavně několika lidmi ze správy CHKO v Sušici, to byli pánové Musiol,

Krejčí, Franěk... Určitá skupina se snažila už tehdy prosadit **bezzásahové chování v NP, ale bylo to naprosto jasně odmítnuto**. Například v červnu v roce 1992 na velkém shromáždění starostů a ostatních zainteresovaných subjektů v Srní bylo jasně řečeno, že touto cestou se v NP Šumava nepůjde.

A proto mě v současné době trochu mrzí, že znova přetřásáme takovéto otázky. Protože v takovém případě, já tedy opravdu nevím, budeme muset znovu žádat veřejnost o souhlas s takovouto formou parku, jestli máme nechat NP úplně bezzásahový“.

A dále zde uvedu slova bývalého ministra **ŽP Ivana Dejmala**, který v časopise Šumava 12/2007 říká:

„Oprávněnost intervencí do samovolné cesty šumavské přírody k divočině stavím též na tom, že s ideou zásahů jsme park zakládali a odvíjel se od ní i souhlas premiéra a mých tehdejších vládních kolegů s navrhovanou rozlohou parku.

Je mimo jakoukoliv diskuzi, že s návrhem, který by říkal, že zítra, pozítří či za rok ponecháme 30 % rozlohy parku jeho osudu, bych byl i z té doposud nejekologičtější, Pithartovy vlády okamžitě vyhozen“.

Za zmínku stojí i další slova exministra: *„S českou stranou nekonzultované rozhodnutí ponechat hraniční porosty NP BL bez zásahů proti kůrovci se stalo prvotním impulzem k následnému rozvoji kůrovcové kalamity“.*

Myslím, že jak slova Františka Urbana, tak i vyjádření exministra Ivana Dejmala stálo za to dnes připomenout.

Současné vize NP

Domnívám se, že v současnosti není zásadní otázkou velikost NP, ale management započatý za ředitele parku Ing. Kece. Nechci připomínat, že bavorská strana s uspokojením přijala, že i na české straně šumavského parku budou, zejména v příhraniční oblasti Modravska, omezeny nebo úplně vyloučeny asanační zásahy proti kůrovci.

Je zde však nutno zmínit právní předpisy, které rámcově management NP Šumavy vymezují. Jde o jádrová území NP – I. zóny. Konkrétně jde o zřizovací dokument NP, tedy Nařízení vlády č. 163/1991 Sb. a zákon č. 114/1992 o ochraně přírody a krajiny. **Žádná z těchto rozhodujících právních norem pojem bezzásahovost, lépe řečeno vyloučení asanačních zásahů proti kůrovci, nezná.**

Je zde však ještě jeden dokument, který se vláda ČR zavázala respektovat, a tím jsou „Zásady IUCN pro kategorizaci chráněných území na základě managementu“. Potřebné je však sdělit, že tyto „Zásady“ jsou pro vlády signatářských zemí **doporučujícím dokumentem a za rozhodující se považují právní normy příslušného státu.**

Tyto „Zásady“ rozdělují chráněná území do šesti kategorií dle stupně ovlivnění lidskou činností a opakovaně zdůrazňují, že je nepřijatelné považovat jednotlivé kategorie za méně či více významné a že pro ochranu přírody jsou všechny stejně důležité. Antropicky nejméně

ovlivněna je kat. I. (lidskou činností prakticky neovlivněná území), nejvíce pak kat. VI. Po svém vzniku a na žádost příslušných orgánů ČR byl NP Šumava zařazen do kategorie II. – území určené k ochraně ekosystémů a rekreaci.

Základem kategorizace jsou primární cíle managementu. Území by měla být přiřazována jednotlivým kategoriím v první řadě na základě primárních cílů, uvedených v právních předpisech, jimiž jsou zřizována; cíle managementu dílčích lokalit uvnitř území mají jen doplňkový význam. Při přiřazování jednotlivých území kategoriím je proto nutné analyzovat národní legislativu a popsat primární cíle, pro něž jsou území vyhlášována.

Číslo kategorie není odrazem jejich významu: pro ochranu a trvale udržitelný život jsou zapotřebí všechny kategorie. Kategorie I – III se převážně zabývají ochranou přírodních oblastí, kde přímé lidské zásahy a pozměňování životního prostředí byly omezené; u kat. IV až VI nacházíme podstatně větší zásahy a změny. Dle „Zásad“ je kat. II území lidskou činností málo nebo prakticky nezměněné. Doporučený management pak říká, že v tomto území by měla být **vyloučena exploatace nebo jiné využívání odporující účelu**, pro něž bylo území zřízeno.

Cílem managementu je pak **uchování v nejpřirozenějším stavu** reprezentativních příkladů fyzicko-geografických regionů, biotických společenstev, genetických zdrojů a druhů pro zajištění ekologické stability a rozmanitosti. Za zmínku ještě stojí doporučení brát ohledy na potřeby domorodců, včetně využívání zdrojů jejich živobytí. Pro bližší seznámení se zásadami IUCN odkazují na webové stránky www.sumava21.cz.

Často zmiňovaná a některými environmentalisty prosazovaná absence lidské intervence do ekosystémů – bezzásahovost – nemá tedy oporu ani v „Zásadách“ IUCN. Prosazování určité výměry bezzásahových území, v daném případě až na 75 % z výměry chráněných území, je nepochopení „Zásad“ IUCN, nebo lépe, jejich účelová interpretace. „Zásady“ zde doslova říkají: „Pro zvolení odpovídající vhodné kategorie však musí být alespoň tři čtvrtiny a nejlépe ještě více území spravováno podle stanoveného primárního účelu a managementu.“ Toto vymezení se nevztahuje jen na kategorii II, ale na všech šest kategorií. Pokud by byl NP Šumava např. zařazen nebo přeřazen do IV. či V. kategorie, platilo by totéž. Rozhodující je tedy primární management chráněného území. *V případě NP Šumava to neznamená dosažení bezzásahovosti na 3/4 jeho výměry, ale uplatňování primárního managementu na jeho 3/4.* **Primární management byl pak stanoven zřizovacím dokumentem.** Jak byl charakterizován, zaznělo z citací Františka Urbana i Ivana Dejmalu.

Stručně připomenou, že mělo jít o postupnou, jedno až dvě obmýtí trvajícím cílevědomou činností přeměny smrkových monokultur na lesy blízké přirozenému druhovému a věkovému složení. Nikoliv cestu velkoplošných disturbancí ve smyslu „příroda si pomůže sama, „příroda to umí nejlépe“.

Potřeba citlivé koncepce NP

Proto se domnívám, že bychom se měli vrátit k původnímu předpokládanému managementu, zakotvenému ve zřizovacím dokumentu, a důsledně vyžadovat management, který je v tomto dokumentu vyjádřením veřejného zájmu. Bezzásahový režim je dílem několika jedinců ve vedení správy NP od jeho počátku a dílem některých úředníků MŽP. **Žádným právním**

dokumentem není bezzásahovost ustanovena, je nám jen vnucena hrstkou environmentalistů.

Kdo zná historii kolonizace Šumavy, skláren a dalšího hospodářského využívání bohatství jejích lesů, nechť posoudí, je-li NP Šumava oprávněně zařazen v II. kategorii dle IUCN. Malé nápovědy by se mu mohlo dostat z konstatování mise IUCN z r. 2002, kterou na Šumavu pozval bývalý ministr ŽP Ambrozek. Ve zprávě této mise se v kapitole „Klíčová debata o kategorii NP, dlouhodobých cílech a úrovni zásahů“ v bodě 2. doslova píše: „*NP Šumava by si měl podržet svůj status národního parku v České republice, ale jeho kategorizace dle systému IUCN by měla být pečlivě zvážena.* Přesun do jiné kategorie dle vnitrostátního práva by znamenal reálné oslabení jeho ochrany a otevřel dveře všem možným zásahům. Na druhou stranu začlenění do kategorie IV nebo V by mnohem lépe odpovídalo realitě a nezměnilo by významně hodnotu oblasti“.

V rámci objektivitu však musím uvést i jiný fakt ze zprávy této mise, a to ten, že v doporučeních se objevuje i skutečnost, aby v rozmezí 3–5 let bylo vymezeno v podstatě bezzásahové území o rozloze 30–40 % plochy NP Šumava. K tomu po rozhodnutí exministra Bursíka z r. 2007 došlo.

Mohu však spekulovat s termínem „v podstatě bezzásahové území“, tj. dle „Zásad“ IUCN *vyločení hospodářské činnosti* – tedy *exploatace území* – s výjimkou respektování potřeb domorodců. Nabízí se tedy otázka, jsou-li ochranná opatření proti šíření kůrovce hospodářskou činností spadající do exploatace území vyloučené „Zásadami“ IUCN, anebo opatření směřujícím k naplnění cíle NP Šumava dle zřizovacího dokumentu a zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny a cílů ochrany chráněných území dle „Zásad“ IUCN.

Přijetím a aplikováním bezzásahového managementu na území NP Šumava však nedochází jen k ničení hodnot, které nám šumavská příroda a generace lesníků o ni pečujících zanechaly. Dochází i k porušování mnoha právních předpisů EHK a EU, k jejichž respektování jsme se vstupem do EU zavázali.

Porušování mezinárodních úmluv a dohod, aplikovaným bezzásahovým režimem

V r. 1997 se ČR připojila ke **Kjótskému protokolu**, čímž na sebe vzala závazek snižovat emise skleníkových plynů. Jde hlavně o oxid uhličitý. Jeden ha živého smrkového lesa naváže z atmosféry za rok až 3 500 kg. oxidu uhlíku. Jestliže dnes máme v NP Šumava až 5 tis. ha suchých lesů a vykácených holín, činí tento deficit až 17,5 tis. tun uhlíku za rok. K dalšímu zhoršení stavu skleníkových plynů dochází tlením obrovského množství ponechané dřevní hmoty. Pro velký význam lesů v bilanci oxidu uhlíku je přímo v bodě 2 Kjótského protokolu zakotven úkol aktivní podpory udržitelných způsobů lesního hospodaření. Rozšiřováním bezzásahových území tedy MŽP postupuje proti smyslu Kjótského protokolu.

Dalším důležitým dokumentem je i **NATURA 2000**. Jde o evropské směrnice o ochraně ptáků a přírodních stanovišť. *Na ochranu tetřeva hlušce se často správa NP a MŽP odvolává, když svým rozhodnutím legalizuje neasanování kůrovcového dříví, tedy rozšiřování bezzásahových ploch.*

Jak subjektivně a často účelově si ministerští úředníci vykládají ochranu významných lokalit podle NATURA 2000, uvedu na dvou příkladech:

1) V r. 2005 byl ministerstvem ŽP na žádost správy NP podle ustanovení § 22 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. vydán souhlas k použití ustanovení zákona č. 289/1995 Sb. o lesích, k zásahu proti hmyzím škůdcům – kůrovcům.

Proti tomuto rozhodnutí se odvolalo Hnutí Duha jako účastník řízení. Odvolání ministerstvo ŽP zamítlo s tímto odůvodněním: Ministerstvo v této souvislosti vyslovilo názor, že existuje odůvodněný předpoklad, že odumřením stromového patra by mohlo dojít k zásadním změnám struktury, druhové rozmanitosti a funkcí ekosystému nebo biotopu druhů, které jsou předmětem ochrany evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí. To by pravděpodobně vedlo ke změně stavu populací jednotlivých druhů, které jsou předmětem ochrany evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí, případně druhů vyžadujících přísnou ochranu podle IV směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť a planě rostoucích rostlin, nebo uvedených v příloze I směrnice Rady 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků.

2) V témže roce pak bylo zahájeno správní řízení na pěti lokalitách NP Šumava, kde doposud platilo rozhodnutí o provádění zásahů proti kůrovci. Proti rozhodnutí správy NP o vyloučení dosud povolených zásahů se odvolalo sdružení Šumava 21. Mj. jsme upozorňovali na to, že „existuje odůvodněný předpoklad, že odumřením stromového patra by mohlo dojít k zásadním změnám struktury, druhové rozmanitosti a funkcí ekosystému nebo biotopu druhů, které jsou předmětem ochrany evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí. To by pravděpodobně vedlo ke změně stavu populací jednotlivých druhů, které jsou předmětem ochrany evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí, případně druhů vyžadujících přísnou ochranu podle IV směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť a planě rostoucích rostlin, nebo uvedených v příloze I směrnice Rady 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků.“

Odvolání bylo zamítnuto, rozhodnutí správy potvrzeno. Správní orgán v odůvodnění uvedl, že: „...došel k závěru, že doposud prováděné činnosti (myšleno zásahy proti kůrovci), jejichž realizace je ve výroku tohoto rozhodnutí pro následující období vyloučena, mohou způsobit nedovolenou změnu obecně a zvláště chráněných částí přírody, a to především ve vztahu k zvláště chráněným druhům živočichů, poškození a omezení výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a rychlým odstraněním stromového patra v rámci opatření proti kůrovcům způsobit náhlou změnu vodního režimu, negativně ovlivnit světlostní a teplotní podmínky...“.

Jaké je resumé z uvedených příkladů: prakticky totožnými slovy správní orgán v prvním případě zdůvodnil, proč je potřeba proti kůrovci zasahovat, a v druhém případě, proč se zásahy proti němu vylučují. Stojí za uvážení, který použitý způsob ochrany dotčeného ekosystému způsobí jeho menší změnu, vycházející z předpokladu, že cílem jeho ochrany je udržení stávajícího stavu. Tedy jestli asanovat, nebo neasanovat.

Včasnou a účelnou ochranou – sanací kůrovcových stromů – lze zamezit dalšímu šíření škůdců. Vzniknou jen malé disturbance, v některých případech i žádoucí – posílení přirozené obnovy a položení základu k požadované vyšší věkové rozrůzněnosti.

Ve druhém případě dochází k postupnému odumírání stromového patra, které se obvykle zastaví až po vyčerpání potravinové základny kůrovce. Můžeme hovořit o velkých

disturbancích. V důsledku šíření kůrovce i mimo takto „chráněné“ lokality, dochází v jejich blízkosti ke vzniku holin kácením napadených stromů.

V NP Šumava máme dnes 135 prvních, přísně bezzásahových zón. K tomu přibylo rozhodnutím ministra Bursíka další území ve II., doposud zásahových zónách, kde se zásahy proti kůrovci přestaly provádět. Máme zde tedy velké množství potencionálních ohnisek šíření kůrovce. Nezasahování v těchto ohniscích kůrovce vede nejen k odumírání stromového patra, ale v jejich blízkosti k vytváření rozsáhlých ploch vykácených holin v důsledku snahy eliminovat šířícího se kůrovce.

V tomto kontextu pak poněkud falešně zní prohlášení některých úředníků MŽP i správy NP a některých, především jihočeských vědců o tom, že volíme mezi suchým lesem a vykácenými holinami. Každý, kdo se problematikou šíření kůrovce v NP zabývá, ví, že právě nežádoucí holiny doprovázejí rozrůstající se plochy suchých lesů.

Stejně falešně zní i upozorňování výše zmíněných na poškozování lesní půdy, pokud by se proti kůrovci v bezzásahových zónách zasahovalo. Nikdo z nás, zastánců aktivní ochrany proti kůrovci, nikde a nikdy nepožadoval, aby se při asanaci aktivních kůrovcových stromů z I. zón dřevo odváželo. **Bezzásahový management I. a částečně i II. zón NP Šumava způsobuje vytváření mnohonásobně větší plochy holin, a tím i mnohonásobně vyšší těžby, než včasné zásahy – kácení aktivních kůrovcových stromů.**

Pokud mám volit mezi suchým lesem a k tomu poměrným množstvím (100 : 60) vykácených holin a lesem zeleným, s nepoměrně menší plochou holin, volím zásahy proti kůrovci.

Na plochách suchých lesů a vykácených holin dochází mj. ke zničení potravinové základny tetřeva hlušce, neboť pupeny a zelené letorosty živých smrků zabezpečují jeho hlavní zimní potravu. Ze smyslu ochrany ptactva vyplývá, že mají být nejen chráněny již dnes ohrožené druhy, ale mělo by se předejít tomu, aby ani populace žijících ptačích druhů nebyly ohrožovány.

Ornitologický výzkum pražské univerzity (prof. Bejček a prof. Šťastný) z r.1999 zjistil, že do tří let po uschnutí stromového patra poklesly početní stavy ptactva v mrtvých lesích ve srovnání s lesem zdravým až na 22 %.

Bezzásahovost a rozšiřování ploch mrtvého lesa tedy působí proti hlavním záměrům Natury 2000.

Důležitým mezinárodním dokumentem je Ramsarská úmluva z r. 1971, zaměřená na ochranu vzácných druhů, přežívajících z dob ledových. Na Šumavě je zaměřena na ochranu asi 20 rašelinišť s výměrou 3 371 ha, která by měla zůstat bezzásahová. Do rašelinišť by se skutečně zasahovat nemělo. Přesto tam však správa NP provádí v rámci programu „Revitalizace šumavských mokřadů“ řadu akcí, takže tam bezzásahový management neuplatňuje. Naproti tomu uplatňuje bezzásahovost v sousedních lesích, které mají celý biotop rašelinišť chránit.

Pokud však například v okolí lokalit jako je Černoorská slat' nebo Modravské slatě velkoplošně usychají lesy po žíru kůrovce, může to vyvolat změny v mezoklimatu a vodním režimu šumavských rašelinišť. Dále je nutné vzít v úvahu skutečnost, že *při přemnožení kůrovce byl zaznamenán jeho žír i na borovici blatce*, která bezprostředně lemuje vlastní rašeliniště a která je většinou i jejich součástí.

Bezzásahový management a tím hromadné usychání lesa v okolí rašelinišť proto bezprostředně poškozují lokality chráněné Ramsarskou úmluvou.

Evropská úmluva o krajině z r. 2004 má podpořit estetický, přírodovědecký, historický, etický a sociální význam krajiny. *Tato úmluva nikde neuvádí potřebu „bezzásahovosti“*, naopak klade důraz na aktivní činnost. **Princip bezzásahovosti je v rozporu s touto úmluvou**, a to tím spíše, že šumavská krajina je charakteristická jak pro Českou republiku, tak i pro Rakousko a Německo, a proto všechny tyto tři země jako členské státy EU mají za úkol aktivně podporovat zachování zelené Šumavy.

Česká republika je od r. 2004 signatářem dohody OSN z Rio de Janeiro z r. 1992 o zajištění úkolů pro udržitelný rozvoj v přírodě. Vláda ČR dokonce ustavila Radu pro udržitelný rozvoj. Tato aktivita přímo navazuje na čl. 2 Kjótského protokolu. *Likvidace velkých ploch dospělého lesa kůrovcem bez zajištění jeho budoucí obnovy narušuje trvale udržitelný rozvoj*. Nejméně stejně kvalitní les vznikne na plochách po žíru kůrovce až po několika staletích. **Těžko potom můžeme hovořit o trvale udržitelném rozvoji.**

Od r. 1990 je Šumava biosférickou rezervací UNESCO. Její podmínky předpokládají aktivity, nikoliv bezzásahovost. Aktivní péče o biosféru NP a CHKO má být zaměřena na trvale udržitelný rozvoj, čímž navazuje na úkol z Kjótského protokolu, kterým rozsáhlé odumřelé plochy lesa rozhodně nejsou.

Všechny tyto uváděné příklady ukazují, že mezinárodní a evropské směrnice nám nepředepisují nic z toho, o čem nás MŽP, správa NP a některé nevládní organizace přesvědčují. Je potřebné, aby výklad evropských a mezinárodních směrnic nebyl ponechán pouze na těchto organizacích, ale aby do jejich výkladu a uplatňování bylo zapojeno více odborníků, především dalších přírodovědců, lesníků, klimatologů, vodohospodářů i ekonomů.

Dosavadní vývoj ukazuje, že MŽP a správa NP nezvládly přechod od dřívějších lesů k národnímu parku. Může se o tom přesvědčit každý, kdo si prohlédne rozsáhlé plochy mrtvého lesa na Březnicku, na Trojmezné i u Pramenů Vltavy. Ti, kdo řídí dosavadní postupy, se zřejmě ani neseznámili s životem jednoho z nejstarších pralesů na Boubíně. Tam by se dověděli, že v něm usychá ročně 1–1,5 % živých stromů, že tedy obnova lesa tam trvá min. 70–100 let, zatímco **bezzásahový postup zlikviduje lesy do 10 let**, a tím výrazně snižuje možnost přirozené obnovy a omezuje tvorbu přirozeného lesa.

Postup správy NP nevyhovuje ani obnově žádoucích smíšených porostů (jedle, buk, javor, jilm). Když v r. 1999 Hnutí DUHA organizovalo blokádu u Plešného jezera a na Trojmezné, byly tam kůrovcem napadeny jen jednotlivé stromy. Do r. 2003 tam odumřelo 230 ha a dnes zůstala z plochy o velikosti 600 ha sotva pětina.

Za pouhých 10 let byl managementem správy NP tento nejrozsáhlejší a do roku 1999 nejzachovalejší vysokohorský prales prakticky zlikvidován.

Trojmezenský prales vznikl v období hlubokého feudalismu 16. až 18. století, přežil kapitalismus 19. století, byl chráněn za 1. republiky, chránil ho svými výnosy z r. 1940 německý okupační režim, chránil ho socialistický režim, ale nepřežil pod správou NP.

Závěr

Snahy o zlepšení zacházení se šumavskou přírodou a jejími lesy nevycházejí z potřeby těžby dřeva a ani nepodporují těžební firmy.

Rozumná, mírná, promyšlená těžba, která povede k ochraně před kůrovcem a jinými škodlivými činiteli a umožní úspěšnou přirozenou obnovu lesa pod ochranou dospělého živého lesa, je cestou, kterou je nutné v NP Šumava nastoupit.

Je to cesta, která byla i vytyčena v době, kdy byly cíle NP formulovány do zřizovacího dokumentu.

Použitá literatura

Nařízení vlády ČR č. 163/1991 Sb., kterým se zřizuje NP Šumava a stanoví podmínky jeho ochrany

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zásady pro kategorizaci chráněných území na základě managementu dle IUCN

Sborník (Šumava – zelená střecha Evropy II 2007, Vicena, Štich)

Rozhodnutí MŽP č.j.3602/M/06/44420/ENV/06

Rozhodnutí Správy Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava SZ NPS 06659/2006/8-NPS 09363/2006

Adresa autora:

**Ing. Jiří Štich, Občanské sdružení Šumava 21
Lhota 78, 252 41 Dolní Břežany, tel.: 241 911 150,
e-mail: sumava21@volny.cz**